

Rok szkolny 2026/2027

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 60
IM. W. BOGUSŁAWSKIEGO
W POZNANIU**

Wersja zaktualizowana według stanu prawnego na 25 sierpnia 2026 r.

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej. Umożliwia uczniowi zdobywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do poznania siebie, własnych zainteresowań, uzdolnień, kompetencji i predyspozycji, poznawania świata zawodów, rynku pracy i rynku edukacyjnego oraz podejmowania świadomych decyzji dotyczących dalszego kształcenia i rozwoju zawodowego.

System określa główne cele i założenia doradztwa zawodowego, adresatów działań, role i zadania dyrektora, doradcy zawodowego, wychowawców, nauczycieli i specjalistów, sposoby współpracy z rodzicami i podmiotami zewnętrznymi, przykładowe formy realizacji oraz zasady ewaluacji. WSDZ stanowi trwałą ramę organizacyjną szkoły i jest podstawą do opracowania na każdy rok szkolny programu realizacji doradztwa zawodowego.

Misją WSDZ w Szkole Podstawowej nr 60 im. Wojciecha Bogusławskiego w Poznaniu jest przygotowanie uczniów do samodzielnego i odpowiedzialnego podejmowania decyzji dotyczących wyboru dalszej drogi edukacyjnej i kształtowania własnej kariery zawodowej, z uwzględnieniem ich zasobów, możliwości i ograniczeń oraz aktualnych informacji o systemie edukacji i rynku pracy.

Program realizacji doradztwa zawodowego opracowywany na dany rok szkolny uwzględnia WSDZ oraz aktualne potrzeby uczniów i rodziców. Określa działania, ich tematykę, oddziały, których dotyczą, metody i formy realizacji, terminy, osoby odpowiedzialne i podmioty współpracujące. Zgodnie ze zmianami obowiązującymi od 1 września 2026 r. w tematyce działań uwzględnia się także aktualne prognozy zapotrzebowania na pracowników i wyniki monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych, a w metodach i formach - aktywny udział rodziców. Program jest opracowywany we współpracy z lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż i zatwierdzany przez dyrektora szkoły do 30 września po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej.

WSDZ kierowany jest do następujących grup uczniów Szkoły Podstawowej nr 60:

- w klasach I-VI - orientacja zawodowa, której celem jest zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji, rozpoznawanie i rozwijanie zainteresowań oraz uzdolnień, a także przygotowywanie do podejmowania pierwszych decyzji dotyczących własnego rozwoju;
- w klasach VII-VIII - doradztwo zawodowe, którego celem jest wspieranie uczniów w przygotowaniu do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i dalszej ścieżki edukacyjno-

zawodowej, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień, kompetencji, predyspozycji, możliwości i ograniczeń oraz informacji o systemie edukacji i rynku pracy.

PODSTAWY PRAWNE I ZAŁOŻENIA:

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (tekst jednolity: Dz.U. z 2026 r. poz. 820 z późn. zm.), w szczególności art. 26a, art. 98 ust. 1 pkt 16 i art. 109 ust. 1 pkt 7;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325), zmienione rozporządzeniem Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 73);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 22 lipca 2026 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2026 r. poz. 1028), wchodzące w życie z dniem 1 września 2026 r., z uwzględnieniem przepisów przejściowych;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1798);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz.U. z 2023 r. poz. 2102 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym (Dz.U. z 2026 r. poz. 378 z późn. zm.), stosowane z uwzględnieniem przepisów przejściowych.

CEL OGÓLNY WSDZ

- przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego wyboru dalszej drogi kształcenia oraz planowania własnego rozwoju edukacyjno-zawodowego.

CELE SZCZEGÓŁOWE WSDZ

Uczniowie:

- poznają własne zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje, wartości, potrzeby, aspiracje, możliwości i ograniczenia;
- rozwijają umiejętności pracy zespołowej, komunikacji, planowania, samoorganizacji i odpowiedzialności za podejmowane decyzje;
- poznają świat zawodów, środowiska pracy, kwalifikacje i drogi ich uzyskiwania;

- poznają zasady funkcjonowania rynku pracy, w tym lokalne i regionalne uwarunkowania oraz wybrane trendy i zmiany zachodzące pod wpływem nowych technologii;
- uczą się wyszukiwać, selekcjonować i analizować informacje edukacyjne i zawodowe, również przy użyciu narzędzi cyfrowych;
- poznają system edukacji, ofertę szkół ponadpodstawowych i zasady rekrutacji;
- rozumieją znaczenie uczenia się przez całe życie, doskonalenia kompetencji i elastycznego planowania rozwoju;
- potrafią formułować cele edukacyjno-zawodowe, analizować możliwe warianty i przewidywać konsekwencje własnych wyborów;
- wiedzą, gdzie szukać rzetelnej informacji i profesjonalnego wsparcia w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej.

Nauczyciele:

- rozpoznają potrzeby i zasoby uczniów w zakresie orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- są świadomi konieczności realizowania treści doradczych na prowadzonych zajęciach zgodnie z podstawą programową, rozporządzeniem w sprawie doradztwa zawodowego i corocznym programem realizacji doradztwa zawodowego;
- rozwijają zainteresowania, uzdolnienia, kompetencje i samodzielność uczniów;
- współpracują z doradcą zawodowym, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i podmiotami zewnętrznymi;
- kierują uczniów i rodziców do właściwych źródeł informacji oraz specjalistycznego wsparcia, z poszanowaniem granic własnych kompetencji.

Rodzice:

- znają rolę rodziny w procesie podejmowania przez ucznia decyzji edukacyjno-zawodowych;
- otrzymują aktualne informacje o systemie edukacji, rekrutacji, rynku pracy i możliwościach korzystania z doradztwa zawodowego;
- uczestniczą aktywnie w działaniach przewidzianych w corocznym programie, w szczególności w spotkaniach, warsztatach lub wydarzeniach wspierających planowanie ścieżki kariery przez uczniów;
- wspierają dziecko w rozpoznawaniu jego zainteresowań i zasobów, nie zastępując go w podejmowaniu decyzji;
- mogą włączać się w działania szkoły jako przedstawiciele zawodów i środowisk pracy.

REALIZATORZY I UCZESTNICY

WSDZ realizowany jest przez społeczność szkolną. Za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym odpowiada dyrektor szkoły. W realizacji uczestniczą doradca zawodowy, wychowawcy, nauczyciele, pedagog, psycholog, nauczyciel bibliotekarz, nauczyciele świetlicy, uczniowie klas I-VIII i ich rodzice. Szkoła współpracuje również z podmiotami zewnętrznymi wspierającymi proces doradczy, w tym z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, publicznymi służbami zatrudnienia, Ochotniczymi Hufcami Pracy, agencjami zatrudnienia, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, branżowymi centrami umiejętności, centrami kształcenia zawodowego, placówkami kształcenia ustawicznego, pracodawcami, izbami gospodarczymi i przedstawicielami branż. Działania mają charakter planowany, systematyczny i dostosowany do wieku oraz potrzeb uczniów.

Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ

- dyrektor,
- doradca zawodowy / koordynator,
- pedagog i psycholog,
- wychowawcy klas,
- nauczyciel bibliotekarz, nauczyciele świetlicy,
- nauczyciele uczący na I i II etapie edukacyjnym,
- rodzice i partnerzy zewnętrzni.

Osoby realizujące WSDZ	Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ
Dyrektor	Odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym, zapewnia warunki do realizowania zajęć, współpracuje z doradcą zawodowym i nauczycielami, zatwierdza do 30 września coroczny program realizacji doradztwa zawodowego po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej oraz zapewnia prowadzenie zajęć w klasach VII-VIII przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje.

Osoby realizujące WSDZ	Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ
Doradca zawodowy / koordynator	Systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego. Prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego. Systematycznie analizuje prognozę zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy, prognozy prowadzone na zlecenie ministra właściwego do spraw pracy oraz wyniki monitoringu karier absolwentów szkół ponadpodstawowych i wykorzystuje te dane w działaniach doradczych z uczniami i rodzicami. Opracowuje, we współpracy z nauczycielami, wychowawcami, psychologiem lub pedagogiem oraz lokalnymi lub regionalnymi pracodawcami, izbami gospodarczymi lub przedstawicielami branż, coroczny program realizacji doradztwa zawodowego i koordynuje jego realizację. Koordynuje działalność informacyjno-doradczą, wspiera nauczycieli i specjalistów, gromadzi i aktualizuje informacje oraz wykorzystuje cyfrowe narzędzia doradztwa zawodowego.
Pedagog / psycholog	Rozpoznają potrzeby i możliwości uczniów w zakresie swoich kompetencji, udzielają porad i konsultacji, wspierają rozwijanie umiejętności emocjonalno-społecznych istotnych dla podejmowania decyzji, uczestniczą w opracowaniu i realizacji programu oraz - w razie potrzeby - kierują uczniów i rodziców do właściwych specjalistów i instytucji. W ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej mogą być organizowane zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu.

Osoby realizujące WSDZ	Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ
Wychowawcy klas	Rozpoznają mocne strony, zainteresowania i potrzeby uczniów, włączają zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego do pracy wychowawczej, realizują tematy związane z doradztwem na zajęciach z wychowawcą, wskazują uczniom i rodzicom źródła wsparcia, współpracują z doradcą zawodowym, nauczycielami i specjalistami oraz pomagają organizować spotkania i wizyty zawodoznawcze.
Nauczyciel bibliotekarz	Gromadzi i udostępnia aktualne materiały dotyczące edukacji, zawodów i rynku pracy, wspiera uczniów w wyszukiwaniu wiarygodnych informacji o szkołach ponadpodstawowych, zawodach i ścieżkach kształcenia oraz współpracuje z doradcą zawodowym przy udostępnianiu zasobów.
Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej	Wprowadzają uczniów w świat pracy i zawodów poprzez sytuacje bliskie doświadczeniu dziecka. Kształtują pozytywny stosunek do pracy i uczenia się, rozwijają zainteresowania i mocne strony, uczą planowania prostych działań, odpowiedzialności i współpracy, umożliwiają odgrywanie ról zawodowych oraz poznawanie narzędzi, przedmiotów i wytworów pracy.
Nauczyciele informatyki / edukacji informatycznej	Uczą skutecznego i bezpiecznego wyszukiwania, selekcjonowania, porządkowania i weryfikowania informacji. Rozwijają kompetencje cyfrowe potrzebne do korzystania z platform edukacyjnych, baz zawodów i informacji o rynku pracy. Pokazują zastosowania technologii w różnych zawodach, omawiają pracę zdalną i cyfrowe formy komunikacji oraz wspierają odpowiedzialne i krytyczne korzystanie z nowych technologii, w tym narzędzi wykorzystujących sztuczną inteligencję.

Osoby realizujące WSDZ	Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ
Nauczyciele języka polskiego	Rozwijają umiejętności komunikacyjne, argumentowanie, autoprezentację i krytyczną analizę informacji. Omawiają role społeczne i zawodowe obecne w tekstach kultury, ćwiczą wypowiedzi użytkowe odpowiednie do wieku ucznia i wspierają refleksję nad wartościami, motywacją, odpowiedzialnością i planowaniem własnego rozwoju.
Nauczyciele matematyki	Uczą gromadzenia, porządkowania, odczytywania i interpretowania danych, tabel i wykresów. Rozwijają umiejętność planowania, szacowania, pracy etapowej i logicznego wnioskowania oraz pokazują praktyczne zastosowania matematyki w różnych zawodach i dziedzinach życia.
Nauczyciele języków obcych	Rozwijają słownictwo dotyczące szkoły, edukacji, pracy, zawodów, kompetencji i cech osobowych. Ćwiczą prezentowanie siebie, własnych zainteresowań i umiejętności, pokazują znaczenie kompetencji językowych w dalszym kształceniu i pracy oraz międzynarodowy wymiar rynku pracy.
Nauczyciele przyrody / biologii	Pokazują znaczenie zdrowia, warunków pracy, odpoczynku i higieny uczenia się. Wskazują zastosowania wiedzy biologicznej i przyrodniczej w różnych dziedzinach oraz prezentują zawody związane m.in. z ochroną zdrowia, biologią, rolnictwem, leśnictwem i ochroną środowiska.
Nauczyciele geografii	Zapoznają uczniów z przestrzennym zróżnicowaniem gospodarki, migracjami, rynkiem pracy i działalnością człowieka. Pokazują zawody związane m.in. z geografą, gospodarką przestrzenną, geoinformacją, logistyką, turystyką, ochroną środowiska i transportem oraz uczą pracy z danymi i źródłami informacji.

Osoby realizujące WSDZ	Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ
Nauczyciele historii oraz WOS / edukacji obywatelskiej	Ukazują przemiany pracy i zawodów w czasie, społeczny podział pracy, funkcjonowanie instytucji publicznych, samorządu, gospodarki i życia społecznego. Prezentują zawody związane m.in. z historią, kulturą, administracją, prawem, polityką, dyplomacją i sektorem publicznym oraz rozwijają rozumienie praw, obowiązków i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym. Nazwa przedmiotu jest stosowana odpowiednio do klasy i obowiązujących przepisów przejściowych.
Nauczyciele wychowania fizycznego / edukacji zdrowotnej	Wspierają kształtowanie nawyków sprzyjających zdrowiu, równowadze między wysiłkiem i odpoczynkiem oraz organizacji własnej aktywności. Omawiają znaczenie sprawności i wymagań psychofizycznych w wybranych zawodach w zakresie wynikającym z programu prowadzonych zajęć.
Nauczyciele muzyki	Zapoznają uczniów z zawodami związanymi z muzyką, kulturą i działalnością artystyczną. Rozwijają kreatywność, systematyczność, współpracę i umiejętność publicznej prezentacji efektów własnej pracy.
Nauczyciele plastyki	Zapoznają uczniów z zawodami związanymi ze sztuką, projektowaniem, kulturą i mediami. Rozwijają kreatywność, wrażliwość estetyczną, umiejętność planowania pracy twórczej i prezentowania jej efektów.
Nauczyciele techniki / zajęć praktyczno-technicznych	Uczą planowania kolejności działań, organizacji stanowiska pracy, bezpiecznego posługiwania się narzędziami, dokładności, odpowiedzialności i współpracy. Pokazują zawody techniczne, wytwórcze i usługowe oraz związek kompetencji praktycznych z dalszym kształceniem.

Osoby realizujące WSDZ	Opis ról i zadań osób realizujących WSDZ
Nauczyciele chemii	Pokazują praktyczne zastosowania chemii w życiu i gospodarce, zasady bezpiecznej pracy i znaczenie dokładności. Prezentują zawody związane m.in. z chemią, laboratoriami, farmacją, technologią żywności, ochroną środowiska, przemysłem i kontrolą jakości.
Nauczyciele fizyki	Pokazują zastosowania fizyki i technologii w życiu codziennym oraz pracy zawodowej. Rozwijają dokładność, analizę danych i rozwiązywanie problemów oraz prezentują zawody związane m.in. z energetyką, elektroniką, automatyką, inżynierią, badaniami i nowoczesnymi technologiami.
Nauczyciele etyki	Przedstawiają znaczenie i wartość pracy, odpowiedzialności, uczciwości, praw i obowiązków oraz etyki zawodowej. Wspierają uczniów w refleksji nad własną hierarchią wartości, potrzebami i konsekwencjami podejmowanych decyzji.
Nauczyciele wychowawcy świetlicy	Aranżują zabawy i projekty sprzyjające poznawaniu różnych zawodów, zainteresowań i umiejętności. Rozwijają współpracę, samodzielność, odpowiedzialność i planowanie działań.
Rodzice	Wspierają uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych, pomagają rozpoznawać zainteresowania i zasoby, uczestniczą w spotkaniach, warsztatach i wydarzeniach przewidzianych w programie oraz mogą włączać się w działania zawodoznawcze szkoły jako przedstawiciele zawodów lub środowisk pracy.

*Na każdym przedmiocie nauczyciele realizują podstawę programową, a w zakresie adekwatnym do danego przedmiotu także treści wspierające orientację zawodową i doradztwo zawodowe określone w przepisach i corocznym programie realizacji doradztwa zawodowego.

Ponadto nauczyciele prowadzą zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów oraz inne aktywności, które mogą wspierać rozpoznawanie zasobów i rozwijanie kompetencji przydatnych w dalszej edukacji i przyszłej pracy.

**TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO
DLA KLAS I-VIII SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
(4 MODUŁY TEMATYCZNE)**

1. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas I-III szkoły podstawowej

I. Poznanie siebie (uczeń):

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

II. Świat zawodów i rynek pracy (uczeń):

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.
- III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie (uczeń):
- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych (uczeń):

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

2. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas IV-VI szkoły podstawowej

I. Poznawanie własnych zasobów (uczeń):

- określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

II. Świat zawodów i rynek pracy (uczeń):

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie (uczeń):

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych (uczeń):

- opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

3. Treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej

Treści uwzględniają zmiany wchodzące w życie 1 września 2026 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 stycznia 2026 r. (Dz.U. z 2026 r. poz. 73).

I. Poznawanie własnych zasobów (uczeń):

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

II. Świat zawodów i rynek pracy (uczeń):

- wykorzystuje umiejętności cyfrowe do efektywnego przeszukiwania ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych w celu pozyskania informacji na temat zawodów;
- porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców, z uwzględnieniem możliwości pracy zdalnej, elastycznych form zatrudnienia i przedsiębiorczości;
- wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy, w tym przez wolontariat, udział w projektach społecznych lub praktykach absolwenckich;
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- dokonuje autoprezentacji;
- charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym publiczne służby zatrudnienia, Ochotnicze Hufce Pracy i agencje zatrudnienia;
- charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- rozpoznaje wpływ nowych technologii, w tym sztucznej inteligencji, na zmiany w zawodach i formach zatrudnienia.

III. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie (uczeń):

- analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i uczelni pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- analizuje kryteria rekrutacyjne do szkół ponadpodstawowych w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie;
- analizuje korzyści i wyzwania związane z wyborem szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe, w tym możliwości szybszego wejścia na rynek pracy, zdobycia kwalifikacji zawodowych oraz dalszego kształcenia.

IV. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych (uczeń):

- dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, w tym z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi informatycznych oraz ogólnodostępnych platform edukacyjnych i stron internetowych, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

PROPONOWANE FORMY I TEMATY REALIZACJI WSDZ

ZAJĘCIA GRUPOWE - PROPOZYCJE TEMATÓW:

Poznawanie siebie / Poznawanie własnych zasobów

1. Zajęcia integracyjne.
2. Moje zainteresowania, uzdolnienia i kompetencje.
3. Moje mocne strony i zasoby.
4. Moje wartości, potrzeby i aspiracje.
5. Moje cele edukacyjne i zawodowe.
6. Jak się uczę i jak rozwijam swoje kompetencje?
7. Moje możliwości i ograniczenia - jak uwzględniać je w planowaniu?
8. Motywacja i sposoby podtrzymywania zaangażowania.
9. Planowanie i organizacja własnej pracy.

10. Komunikacja i współpraca w zespole.
11. Autoprezentacja - jak mówić o swoich mocnych stronach?
12. Od zainteresowania do działania - jak rozwijać pasję?

Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- potrafi rozpoznawać i nazywać swoje zainteresowania, mocne strony, kompetencje i wartości;
- potrafi wskazać obszary, które chce rozwijać;
- rozumie znaczenie swoich zasobów, możliwości i ograniczeń w planowaniu dalszej edukacji;
- potrafi określać cele i planować działania prowadzące do ich realizacji;
- rozwija umiejętności komunikacyjne, współpracy, samoorganizacji i odpowiedzialności.

Świat zawodów i rynek pracy:

13. Poznajemy grupy zawodów i różne środowiska pracy.
14. Jak zdobywa się kwalifikacje do wybranych zawodów?
15. Zawody i kwalifikacje dostępne w szkolnictwie branżowym.
16. Lokalny i regionalny rynek pracy - jakie są potrzeby pracodawców?
17. Prognoza zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego.
18. Co pokazują prognozy rynku pracy i monitoring karier absolwentów?
19. Praca zdalna i elastyczne formy zatrudnienia.
20. Przedsiębiorczość i samozatrudnienie - podstawowe pojęcia.
21. Wolontariat i projekty społeczne jako forma zdobywania doświadczeń.
22. Nowe technologie i sztuczna inteligencja - jak zmieniają zawody i sposób pracy?
23. Wartości związane z pracą i etyka zawodowa.
24. Instytucje rynku pracy i miejsca, w których można szukać wsparcia.

Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- potrafi wyszukiwać i analizować informacje o zawodach oraz drogach uzyskiwania kwalifikacji;
- rozumie, że rynek pracy zmienia się i wymaga ciągłego uczenia się;
- potrafi korzystać z aktualnych danych i prognoz dotyczących rynku pracy;
- rozumie znaczenie nowych technologii, pracy zdalnej, przedsiębiorczości i elastycznych form zatrudnienia;
- zna podstawowe instytucje wspierające planowanie kariery i poszukiwanie pracy.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

25. Oferta szkół ponadpodstawowych - liceum, technikum, branżowa szkoła I stopnia.
26. Jak czytać ofertę szkoły i porównywać profile, zawody i przedmioty?

27. Zasady i kryteria rekrutacji do szkół ponadpodstawowych.
28. Kształcenie zawodowe - korzyści, wyzwania i możliwości dalszej nauki.
29. Edukacja formalna, pozaformalna i nieformalna.
30. Dlaczego warto uczyć się przez całe życie?
31. Cyfrowe platformy edukacyjne, bazy zawodów i wiarygodne źródła informacji.
32. Dni otwarte, targi edukacyjne i spotkania z przedstawicielami szkół.

Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- orientuje się w strukturze szkolnictwa ponadpodstawowego i możliwych ścieżkach dalszego kształcenia;
- potrafi porównywać oferty szkół i analizować kryteria rekrutacyjne;
- rozumie korzyści i wyzwania związane z różnymi typami szkół;
- potrafi wskazać wiarygodne źródła informacji o edukacji i zawodach;
- rozumie znaczenie uczenia się przez całe życie.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

33. Mój cel i droga do jego realizacji.
34. Jak podejmować decyzje - kryteria, alternatywy i konsekwencje.
35. Mój plan edukacyjno-zawodowy.
36. Mapa przyszłości - możliwe warianty dalszej drogi.
37. Jak wykorzystać narzędzia cyfrowe w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej?
38. Kto może mi pomóc - osoby i instytucje wspierające decyzje.
39. Podsumowanie: moje zasoby, moje możliwości, mój kolejny krok.

Przewidywane osiągnięcia ucznia:

- Rozumie znaczenie planowania i potrafi wyznaczać cele;
- Potrafi analizować warianty i przewidywać konsekwencje podejmowanych decyzji;
- Potrafi opracować własny plan edukacyjno-zawodowy i w razie potrzeby go modyfikować;
- Wie, gdzie szukać wsparcia oraz jak korzystać z narzędzi cyfrowych i wiarygodnych źródeł informacji.

PORADNICTWO INDYWIDUALNE

40. Udzielanie indywidualnych konsultacji i wsparcia przez doradcę zawodowego, wychowawcę, pedagoga lub psychologa - w granicach kompetencji danej osoby.

41. Kierowanie uczniów i rodziców do specjalistycznego wsparcia, w szczególności do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 w Poznaniu oraz Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu, stosownie do potrzeb.
42. Pomoc uczniowi w analizie własnych zasobów, ofert szkół, kryteriów rekrutacyjnych i możliwych ścieżek dalszego kształcenia.

WSPÓŁPRACA Z RODZICAMI

43. Włączanie rodziców jako przedstawicieli różnych zawodów i środowisk pracy do działań zawodoznawczych szkoły.
44. Spotkania i warsztaty wspierające rodziców w towarzyszeniu dziecku w podejmowaniu decyzji edukacyjno-zawodowych.
45. Przekazywanie aktualnych informacji dotyczących rekrutacji, oferty szkół ponadpodstawowych, rynku pracy oraz cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego.
46. Konsultacje indywidualne z rodzicami uczniów.
47. Zachęcanie rodziców do udziału z dziećmi w dniach otwartych, targach edukacyjnych i innych wydarzeniach informacyjnych.

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI POZASZKOLNYMI WSPOMAGAJĄCYMI ORIENTACJĘ EDUKACYJNO-ZAWODOWĄ

48. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 4 w Poznaniu.
49. Centrum Doradztwa Zawodowego dla Młodzieży w Poznaniu.
50. Szkoły ponadpodstawowe, w szczególności szkoły prowadzące kształcenie zawodowe.
51. Branżowe centra umiejętności, centra kształcenia zawodowego i placówki kształcenia ustawicznego.
52. Lokalni i regionalni pracodawcy, izby gospodarcze oraz przedstawiciele branż.
53. Inne podmioty wspierające doradztwo zawodowe, jeżeli zakres współpracy jest zgodny z potrzebami uczniów i przepisami prawa.

Wizyty zawodoznawcze mogą być organizowane w podmiotach stanowiących potencjalne miejsce zatrudnienia absolwentów, w szczególności u pracodawców, w branżowych centrach umiejętności oraz w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, centrach kształcenia zawodowego i placówkach kształcenia ustawicznego. Ich celem jest poznanie przez uczniów środowiska pracy w wybranych zawodach.

WSPÓŁPRACA Z RADĄ PEDAGOGICZNĄ

54. Zapewnienie ciągłości i spójności działań w ramach Wewnętrznszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego.

55. Współpraca nauczycieli, wychowawców, doradcy zawodowego, psychologa i pedagoga przy opracowywaniu i realizacji corocznego programu doradztwa zawodowego.
56. Opiniowanie przez radę pedagogiczną corocznego programu realizacji doradztwa zawodowego przed jego zatwierdzeniem przez dyrektora szkoły.
57. Uwzględnianie w pracy szkoły aktualnych potrzeb uczniów i rodziców, danych o rynku pracy oraz możliwości współpracy ze środowiskiem lokalnym.
58. Analiza realizacji działań i formułowanie wniosków do pracy na kolejny rok szkolny.

METODY PRACY:

- rozmowa i konsultacja,
- obserwacja i autoanaliza,
- informacja zwrotna,
- prezentacja i autoprezentacja,
- dyskusja grupowa i debata,
- burza mózgów,
- praca indywidualna, w parach i w grupach,
- studium przypadku i rozwiązywanie problemów,
- drama i symulacje,
- projekt edukacyjny lub społeczny,
- ankiety i kwestionariusze o charakterze edukacyjnym,
- analiza ofert szkół, danych i prognoz rynku pracy,
- korzystanie z cyfrowych narzędzi doradztwa zawodowego, platform edukacyjnych i baz zawodów,
- spotkania z przedstawicielami zawodów, szkół, instytucji rynku pracy i branż,
- wizyty zawodoznawcze,
- udział w przedsięwzięciach lokalnych z zakresu doradztwa zawodowego,
- organizacja konkursów, wydarzeń i projektów.

EWALUACJA WEWNĘTRZNA

Cele

Ewaluacja ma na celu sprawdzenie czy działania doradcze realizowane na terenie szkoły są zgodne z przepisami, odpowiadają potrzebom uczniów i ich rodziców oraz wspierają realizację założeń WSDZ i corocznego programu realizacji doradztwa zawodowego. Wyniki ewaluacji służą planowaniu kolejnych działań i doskonaleniu systemu. Podsumowanie realizacji przygotowuje doradca zawodowy / koordynator i przedstawia dyrektorowi szkoły oraz radzie pedagogicznej.

Metody zbierania danych

- ankietą lub krótka informacja zwrotna,
- obserwacja,
- analiza dokumentacji i stopnia realizacji zaplanowanych działań,
- analiza wniosków nauczycieli, wychowawców i specjalistów.

Osoby odpowiedzialne za przeprowadzenie ewaluacji

Opracowanie sprawozdania – koordynator.

Zbieranie danych – wychowawcy klas.

Sposób prezentacji wyników badań efektów pracy doradczej

Przedstawienie wniosków z ewaluacji na posiedzeniu rady pedagogicznej oraz w zakresie adekwatnym i nienaruszającym ochrony danych osobowych, przekazanie najważniejszych informacji rodzicom i społeczności szkolnej.

UWAGI KOŃCOWE

WSDZ podlega aktualizacji w przypadku zmian przepisów prawa wpływających na organizację, treści lub sposób realizacji doradztwa zawodowego. Coroczny program realizacji doradztwa zawodowego należy dostosowywać do aktualnych potrzeb uczniów i rodziców, danych o rynku pracy, oferty edukacyjnej oraz możliwości organizacyjnych szkoły. W zakresie nieuregulowanym niniejszym dokumentem stosuje się przepisy prawa powszechnie obowiązującego oraz postanowienia statutu szkoły, o ile pozostają z nimi zgodne.

DYREKTOR SZKOŁY
M. Głuszczyk
mgr Mariola Głuszczyk

